

ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อบทบาทสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ร้อยตำรวจโท ทวีโชค พรหมมาลี

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ภาควิชาการปกครอง

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2539

ISBN 974-634-789-6

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

PUBLIC EXPECTATION OF THE ROLE OF MEMBERS OF THE PARLIAMENT

Police Lieutenant Taweechok Prommalee

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts

Department of Government

Graduate School, Chulalongkorn University

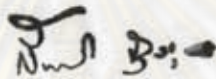
Academic Year 1996

ISBN 974-634-789-6

หัวข้อวิทยานิพนธ์   ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อบทบาทสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
โดย   ร้อยตำรวจโท ทวีโชค พรหมมาลี
ภาควิชา   การปกครอง
อาจารย์ที่ปรึกษา   รองศาสตราจารย์ ดร.วิทยา สุจริตชนารักษ์

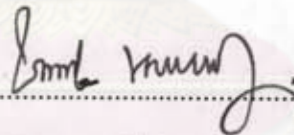
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

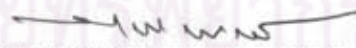
(รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ ฤกษ์สุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

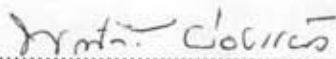
..... ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ประหยัด หงษ์ทองคำ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิทยา สุจริตชนารักษ์)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

ทวีโชค พรหมมาลี, ร.ด.ท. : ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อบทบาทสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (PUBLIC EXPECTATION OF THE ROLE OF MEMBERS OF THE PARLIAMENT) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร. วิทยา สุจริตชนารักษ์,
146 หน้า. ISBN 974-634-789-6

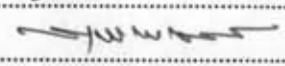
การศึกษานี้เป็นการศึกษาความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อบทบาทสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในเขตเลือกตั้งที่ 2, 10 และ 11 ของกรุงเทพมหานคร ซึ่งใช้การแบ่งเขตเลือกตั้งในการเลือกตั้งทั่วไปเมื่อ 2 กรกฎาคม 2538 โดยการศึกษาจากประชากรเขตละ 200 คน รวม 600 คน และใช้ตัวแปร 2 ตัวแปรคืออาชีพและการศึกษาเป็นเครื่องตรวจสอบความแตกต่าง

จากการศึกษาพบว่ามีเพียงตัวแปรด้านอาชีพเท่านั้นที่ทำให้ประชาชนมีทัศนคติต่อบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต่างกัน และยังพบอีกว่าประชาชนมีความคาดหวังในบทบาทของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสูงกว่าที่ระบุไว้ในกฎหมาย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ..... การปกครอง.....
สาขาวิชา ..... การปกครอง.....
ปีการศึกษา ..... 2539.....

ลายมือชื่อนิสิต ....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

C731607 : MAJOR GOVERNMENT
KEY WORD:

EXPECTATION / ELECTION / PARLIAMENT

TAWEECHOK PROMMALEE, POL. LT. : PUBLIC EXPECTATION

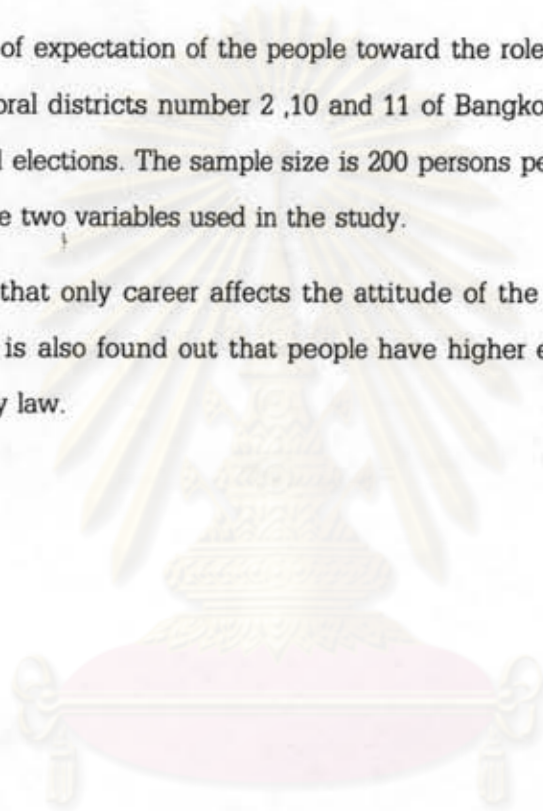
OF THE ROLE OF MEMBERS OF THE PARLIAMENT. THESIS ADVISOR :

ASSO. PROF. WITHAYA SUCHARITHANARUGSE, Ph.D.

146 pp. ISBN 974-634-789-6

This is a study of expectation of the people toward the role of the numbers of the House of Representatives in electoral districts number 2 ,10 and 11 of Bangkok which are electoral districts used in 2 July 1995 general elections. The sample size is 200 persons per district, thus 600 persons in all. Career and education are two variables used in the study.

It is found out that only career affects the attitude of the people on the expected and actual roles of the MPs. It is also found out that people have higher expectation on the role of the MPs than that prescribed by law.

ศูนย์วิทยพัชร์พยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา..... GOVERNMENT.....

ลายมือชื่อนิต.....

สาขาวิชา..... GOVERNMENT.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ปีการศึกษา..... 1996.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

ในการเขียนรายงานฉบับนี้ ผู้เขียนได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจากรองศาสตราจารย์ ดร. วิทยา สุจริตชนารักษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาที่ได้แนะนำการทำวิทยานิพนธ์ นอกจากนี้ยังได้สละเวลาเอาใจใส่ต่อผู้เขียนในปัญหาเกี่ยวกับการทำวิทยานิพนธ์และการตรวจแก้ไข พร้อมทั้งการชี้แนะแนวทางในการแก้ไข ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ประหยัด หงษ์ทองคำ และรองศาสตราจารย์ ดร.พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว ที่ได้กรุณาเป็นประธานกรรมการและกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ให้แก่ข้าพเจ้า และขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และภรรยาที่ช่วยให้กำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ตลอดมา ทำให้ผู้เขียนมีแรงบันดาลใจในการเขียน รวมถึงตลอดจนผู้บังคับบัญชาที่ช่วยสนับสนุนและเปลี่ยนแปลงเวลาการปฏิบัติงานจนสามารถทำให้วิทยานิพนธ์สามารถสำเร็จลุล่วงได้

ประโยชน์ที่พึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนขออุทิศให้แก่คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โรงเรียนนายร้อยตำรวจ และโรงเรียน ภ.ป.ร.ราชวิทยาลัย ซึ่งเป็นสถาบันที่ผู้เขียนมีความผูกพันและรักใคร่อย่างที่สุด.

ร.ต.ท. ทวีโชค พรหมมาลี

กันยายน 2539

ศูนย์วิทยพัชร์พยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
สมมุติฐานในการวิจัย.....	8
ขอบเขตของการศึกษาวิจัย.....	8
คำจำกัดความศัพท์สำคัญ.....	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	9
การจัดลำดับเรื่องของการวิจัย.....	10
2 ทฤษฎีและแนวความคิดที่เกี่ยวข้อง.....	11
ความหมายของบทบาท.....	11
แนวความคิดเกี่ยวกับบทบาท.....	13
แนวความคิดเกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวัง.....	17
บทบาทของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร.....	20

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
2	บทบาทและอำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร.....	21
	อำนาจหน้าที่ที่กำหนดอยู่ในรัฐธรรมนูญ.....	22
	อำนาจหน้าที่ในฐานะที่เป็นสถาบันทางการเมือง.....	25
3	สภาพทั่วไปของประชาชนในเขตการเลือกตั้งที่ศึกษา.....	35
	เขตเลือกตั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร.....	38
	เขตสัมพันธวงศ์.....	38
	เขตปทุมวัน.....	42
	เขตการเลือกตั้งที่ 10 กรุงเทพมหานคร.....	49
	เขตบางกอกน้อย.....	49
	เขตบางพลัด.....	51
	เขตคลองสาน.....	56
	เขตการเลือกตั้งที่ 11.....	62
	เขตบางกอกใหญ่.....	62
	เขตภาษีเจริญ.....	66
	เขตหนองแขม.....	70
4	การดำเนินการวิจัย.....	76
	การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย.....	76
	ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย.....	78
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	79
	การตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	79
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	80
	สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	81

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	82
บทบาทด้านการนิติบัญญัติ.....	98
บทบาทการเป็นตัวแทนของประชาชน.....	99
บทบาทในด้านการดำเนินงานทางการเมือง.....	99
บทบาทด้านการประสานประโยชน์.....	99
บทบาทการพัฒนากระบวนการเมือง.....	100
สรุปการทดสอบสมมุติฐานในการวิจัย.....	104
สมมุติฐานที่ 1.....	104
สมมุติฐานที่ 2.....	114
6 สรุปและเสนอแนะ.....	117
สรุป.....	117
อภิปรายผลการวิจัย.....	119
ข้อเสนอแนะ.....	121
รายการอ้างอิง.....	124
ภาคผนวก.....	130
ประวัติผู้เขียน.....	146

สารบัญญัตินี้

ตารางที่	หน้า
3.1 ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2538.....	48
3.2 ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้งที่ 10 กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2538.....	61
3.3 ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้งที่ 11 กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2538.....	73
4.1 จำนวนประชากรกลุ่มตัวอย่าง.....	77
4.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม...	77
5.1 กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม.....	83
5.2 ตัวอย่างวิจัยผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานภาพ.....	84
5.3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของบทบาทที่เป็นจริงกับบทบาทที่คาดหวังของ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรด้านนิติบัญญัติ.....	85
5.4 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของบทบาทที่เป็นจริงกับบทบาทที่คาดหวังของ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรด้านตัวแทนของประชาชน.....	88
5.5 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของบทบาทที่เป็นจริงกับบทบาทที่คาดหวังของ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรด้านการดำเนินงานทางการเมือง.....	90
5.6 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของบทบาทที่เป็นจริงกับบทบาทที่คาดหวังของ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรด้านการประสานประโยชน์.....	93
5.7 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของบทบาทที่เป็นจริงกับบทบาทที่คาดหวังของ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรด้านการพัฒนาระบบการเมือง.....	96
5.8 สรุปเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างบทบาทที่เป็นจริงกับบทบาทที่คาดหวัง ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำแนกตามบทบาทในแต่ละด้าน.....	98
5.9 ความคิดเห็นของประชาชนในบทบาทที่เป็นจริงของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำแนกตามระดับการศึกษา.....	100

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
5.10 ความความคาดหวังของประชาชน จำแนกตามระดับการศึกษาต่อบทบาท ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร.....	101
5.11 ทักษะต่อบทบาทที่เป็นจริงของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำแนกตามอาชีพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	102
5.12 ทักษะต่อบทบาทที่คาดหวังของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำแนกตามอาชีพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	103
5.13 เปรียบเทียบความเข้าใจของประชาชนด้านบทบาทของ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามกฎหมาย (ด้านคุณสมบัติของ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร).....	106
5.14 เปรียบเทียบความเข้าใจบทบาทที่เป็นจริง และบทบาทที่คาดหวัง ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในด้านการกำหนดนโยบาย.....	108
5.15 เปรียบเทียบความเข้าใจบทบาทเป็นจริง และบทบาทที่คาดหวัง ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการดำเนินงานทางการเมือง.....	110
5.16 เปรียบเทียบความเข้าใจของประชาชนที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวัง ต่อการตรวจสอบการดำเนินงานของรัฐบาล.....	112
5.17 สรุปเปรียบเทียบความความแตกต่างระหว่างบทบาทที่เป็นจริงกับ บทบาทที่คาดหวังของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจากความคิดเห็น ของประชาชน จำแนกตามบทบาทในด้านกฎหมาย.....	113